

F O R A I V S T I T I Æ, S I V E T R I B V N A L I A.

P A R L A M E N T U M.

Rimum & præcipuum tam dignitate quam potestate censetur Ordinum Regni Conventus, qui eodem quo apud Anglos vocatur nomine *Parlamentum*, & eandem absolutissimam habet auctoritatem. Ex triplici constat ordine; ex Dominis *Spiritualibus*, Episcopis scilicet, Abbatibus, & Prioribus; ex Dominis *Temporalibus*, Ducibus scilicet, Marchionibus, Comitibus, Vicecomitibus, Baronibus, & Delegatis pro Civitatibus & Burgis. Quibus adjuncti erant non ita pridem pro singulis etiam Comitatibus duo Delegati. Indicitur à Rege pro arbitrio, certo tempore præfinito antequam habeatur: cum convenerint, & conveniendi causâ à Rege & Cancellario explicatâ fuerint, Domini *Spirituales* seorsim feligunt octo ex Dominis *Temporalibus*. Domini *Temporales* itidem totidem ex *Spiritualibus*. Inde iidem omnes conjunctim octo ex Comitatum Delegatis, totidemque ex Burgorum Delegatis nominant, qui numerum xxxii. conficiunt, & Domini pro *Articulis* appellati cum Cancellario, Thesaurario, Privati sigilli Custode, Secretario Regio &c. singula, quæ ad Ordines referenda proponuntur admittunt aut rejiciunt, Regi prius communicata. Admissa ab universo Ordinum Conventu sedulo executiuntur, & quæ pro suffragiorum numero comprobantur, Regi exhibentur. qui admoto sceptro se confirmare, vel infirmare pronuntiat; sin aliquid Regi displiceat, primum deletur.

Cragius lib. i. Si unus ordo totus sese opponat alicui decreto, irritum manebit.

In Scotiæ Comitibus (inquit Rex Iacobus Sextus in oratione sua tertia) absque Cancellarii venia, cujus quoque est seditiosos aut ineptos statim interfari, nemini loqui licet.

Idem. Mos Comitiorum in Scotia, mihi credite, nihil habet populare. viginti fere diebus ante Comitibus, edicitur passim omnibus, ut regio Chartophylaci (quem vos Magistrum Rotularum dicitis) quæstiones proximo conventu ventilandas ante certum diem exhibeant scriptas. Eas Rex privatim examinat, & quas visum est Cancellario suo tradit in Comitibus proponendas, cæteris suppressis. Quod si quis de alia quavis re ad Ordines retulerit, statim monetur à Cancellario, nullam ejusmodi quæstionem Regi fuisse approbatam. Tum

leges de his rebus ab Ordinibus latæ exhibentur Regi. Ille sceptro conspicuus, quod à Cancellario porrigitur, necesse habet dicere, EGO RATA HABEO QUÆCUNQUE IN COMITIIS HISCE FACTA SVNT: Nam si quid Regi displicet, id ante solet induci & deleri.

Anno cld lxx ejecti è Scotia Episcopi, revocati vero anno cld lxxvi in Parlamento Perthano, à Iacobo VI. Nunc vero denuo ejecti anno cld lxxvii. Eo ordine hac tempestate sublato, tribus nihilominus membris Parliamentum constat.

Primum Parlamenti membrum faciunt Duces, Marchiones, Comites, & Barones majores, qui singuli quotquot sunt in tota Scotia & ibidem præsto, suffragium habent.

Secundum membrum constituunt Barones minores, *the Lairds*, in unaquaque regione ex omnibus electi duo, qui duo unum habent suffragium: hi duo si inter se dissentiant & nequeant convenire, perit illorum suffragium, & pro nihilo habetur.

Tertium Parlamenti membrum sunt Burghenses five civium Deputati, ex urbe Edinburgensi duo, unus ex unaquaque alia urbe. Qui singulis mensibus pro civitatum libitu alium mittere possunt Deputatum.

Etiannum à Rege pro arbitrio indicitur Parliamentum per præcepta è Regia Cancellaria ad hunc effectum per directorem ejusdem emissa ad singulos Parlamenti Dominos & reliqua ejus membra, idque certo tempore præfinito, ad suffragia sua ferenda. Dedit autem Rex Parlamento postrema Congregatione, per actum Parlamenti, libertatem sponte sua semel in triennio convenire, & deliberare de rebus publicam rem spectantibus. Quod postremum Parliamentum eo pacto indictum.

Quandoque necessitas requirit ut status breviori tempore conveniant, & tunc tantum scribuntur litteræ à Clerico Consilii Secreti ad singula membra Parlamenti, ut intra xv dierum spatium adsint, quia omnes boreales five trans Deodun citius, adesse non possunt ob itineris longinquitatem, & tunc paucos dies Edinburgi manent; sed nulla acta Parlamenti constituere possunt.

Decernitur autem in Parlamento de pace & bello, de moneris, forisfactura, taxationibus, & oneribus, & aliis quibuscumque rebus publicum Regni statum concernentibus.

Non abs re fore judicavi, si ordinem & ritum ingrediendi Parliamentum paulo latius describerem. Conveniunt omnes in urbe pri-

Membrum primum,

Secundum,

Tertium,

Ordo Inditionis Parlamenti,

Ingressio.

Parlamentum describitur.

Ordines five Membra.